

Pred nami je razprava o zaključnem računu

Na zadnji skupni seji občinske konference ZKS Ljubljana Center in občinske konference SZDL Ljubljana Center so med ostalim govorili tudi o obravnavi in sprejemu zaključnega računa za leto 1978, ki naj bi ga v vseh osnovnih organizacijah ZK obravnavali in sprejeli v mesecu februarju. Skratka, v tem mesecu naj bi na podlagi poglobljene vsebinske analize sprejeli konkretne sklepe in glede na to zavzeli stališča in usmeritve na ugotovljeno stanje v svoji delovni sredini.

Kot izhodišče pri tej obravnavi naj bi služilo dejstvo, da se zlasti na področju gospodarskih gibanj pojavljajo pomembna odstopanja od planskih dokumentov na vseh ravneh. Bistvena naloga komunistov v osnovnih organizacijah je objektivno in odločno vsebinsko analiziranje stanja in problematike v osnovni organizaciji. Razpravo je treba usmerjati tako, da bo vsak zaposleni pravočasno in razumljivo obveščen o rezultatih gospodarjenja temeljne organizacije v letu 1978 in da bo s tem dobil vso možnost odločati o rezultatih svojega in skupnega dela. Pri tem mora biti ZK sposobna nenehno opredeljevati idejne tokove, voditi argumentiran dialog z

nosilci različnih tokov in interesov in v njih odpirati pozitivne alternative.

Komunisti morajo pri tem obravnavati probleme gospodarjenja v tesni povezavi s problemi samoupravne organiziranosti in razvoja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, pri čemer bodo kot pripomoček uporabili tudi ugotovitve in poročila o izvedbi Akcije 100. Podatki v poročilih o rezultatih poslovanja morajo biti prikazani primerjalno s planskimi, pa tudi s podatki iz prejšnjih obdobj ter z informacijami o stanju in doseženih rezultatih v sorodnih, dohodkovno povezanih organizacijah združenega dela. Poglobljeno je potrebno proučiti zlasti način in pogoje

pridobivanja dohodka in dograjevanje ter uveljavljanje dohodkovnih odnosov, problematiko uveljavljanja načel svobodne menjave, področje delitve dohodka – zlasti usklajenost gibanja sredstev za osebne dohodke z gibanjem produktivnosti in doseženih rezultatov poslovanja, uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja, družbeno smotnost naložbene politike in podobno.

Aktivnosti pri reševanju teh vprašanj je potrebno uskladiti v vseh družbenopolitičnih organizacijah, pri tem pa je nosilec delovanja osnovne organizacije sindikat. Vse osnovne organizacije so pri tem obvezane obravnavati uspešnost gospodarjenja v svoji temeljni organizaciji ter stališča in sklepe 9. seje Predsedstva CK ZKS. Občinska konferenca in njen komite pa bosta spremljala in ocenila uresničevanje teh zastavljenih nalog, zlasti pa aktivnost nalog komunistov v razpravah o zaključnem računu.

Pri reševanju teh zastavljenih vprašanj je predvsem važno, kako se bodo posamezne organizacije združenega dela lotile te obravnave, na kakšen način bodo vzpostavile sistem informiranja v osnovni organizaciji in v celotnem kolektivu, ki pa mora biti tak, da bo z delom seznanjen vsak delavec v organizaciji združenega dela, kakšne konkretne programe bodo sprejeli za uresničevanje dogovorjenih stališč in usmeritev. O vsem tem morajo osnovne organizacije ZK sproti in tekoče obveščati Občinske konference ZKS.

Obravnava zaključnih računov in sklepov 9. seje Predsedstva CK ZKS naj torej ne bi bila formalistična.

... da koder sonce hodil, prepri iz sveta bo pregnan!

Prav je, da se ob proslavljanju našega največjega slovenskega praznika spomnimo njega, čigar ime nosi – Franceta Prešerna samega. Še kako so žive njegove preroške misli, izražene v Zdravici, Vrbi in mnogih drugih njegovih umetniških stvaritvah – delih, ki so v svojem bistvu globoko verujoča v zmago človeka, materialno in kulturno osvobojenega vsakršne nadvlade.

Lahko smo ponosni nanj, sina slovenske matere – ljuhezen do svojega naroda in do celotnega človeštva mu je, do prerane smrti, gorela v srcu in z njo so prežeta vsa njegova dela.

Poziv republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ob sprejemanju zaključnih računov za leto 1978

DELAVCI!

V mesecu februarju boste obravnavali in sprejemali zaključne račune temeljnih in drugih organizacij združenega dela za leto 1978.

To ne sme biti formalno potrjevanje že opravljene delitve dohodka, temveč mora biti povezano s temeljito oceno gospodarjenja in uresničevanja planskih nalog v preteklem letu, pa tudi možnosti gospodarjenja v letošnjem letu.

Zato zahtevajte od poslovočnih organov in strokovnih služb, da vam zagotovijo v ta namen zares razumljive in objektivne ocene in podatke. To vam bo omogočilo, da boste lahko smotno odločali o delitvi ustvarje-

nega dohodka na vse oblike porabe, obenem pa zaostrili tudi odgovornost za morebitno neizpolnjevanje planskih nalog, oziroma za neugodne gospodarske rezultate.

O tem bodo predhodno razpravljale tudi organizacije zveze sindikatov in s svojimi stališči pripomogle k odgovornemu sprejemanju zaključnih računov na zborih delavcev in delavskih svetih.

Delavci, uveljavite torej sprejemanje zaključnih računov kot odgovorno in pomembno samoupravljalno dejanje, ki mora krepiti tako vaš družbenoekonomski položaj, kot tudi gospodarsko učinkovitost celotnega združenega dela.

Republiški svet
Zveze sindikatov Slovenije

DOGOVORI

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA CENTER • LETO VII – 7. FEBRUAR 1979 – ŠT. 2

Vsebina naših odnosov je zavest

Lani oktobra je Občinska konferenca ZKS Ljubljana Center sprejela program »Akcije 100«, po katerem je nato vodila razgovore v 112 organizacijah združenega dela z območja ljubljanskega Centra. Razgovori so razpletali zlasti naloge, pri katerih je potrebna koordinirana akcija vseh socialističnih sil, vse v smeri krepitve samoupravnih odnosov in s tem družbenoekonomskega položaja delovnega človeka. Po vseh razgovorih v »Akciji 100« je komite napravil poglobljeno analizo stanja v izbranih delovnih sredinah. To so bili razgovori o odprtih vprašanjih ter obenem dogovori za konkretno delo in akcijo, da bi ugotovljene pomanjkljivosti postopoma odpravili.

V organizacijah združenega dela so bili v razgovore vključeni člani sekretariatov osnovnih organizacij ZK, predstavniki sindikatov, mladine, delavskega sveta, samoupravne delavske kontrole ter samoupravni organi. Vodila pa je razgovore delovna skupina, v kateri so bili člani občinske konference ZKS, občinskega sveta ZSS in OK ZSMS.

Kot rečeno je komite iz »Akcije 100« zložil obširno analizo, katere vsebino posredujemo v razgovoru z izvršnim sekretarjem Občinske konference ZKS Ljubljana Center – Zdenetom Maljem.

Preobrazba družbenoekonomskih odnosov v posameznih delovnih okoljih

– Kaj menite, lahko pomeni za ljubljanski Center »Akcija 100«, katero najsplošnejšo smernico ponuja in – kako so raznolika delovna okolja v občini vsrkala namen te akcije?

»S celovito aktivnostjo se je ustvarilo vzdušje za hitrejšo in konkretno izpeljavo družbene preobrazbe vseh odnosov v združenem delu. Domala v vseh organizacijah združenega dela so na razgovorih poudarjali tako aktivnost za nadvse pozitivno. V prihodnje bodo neizbežni neposredni kontakti in razprave o problematiki zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih organov v temeljnih sredinah, kjer problemi nastajajo in kjer jih je zato potrebno tudi reševati. Take akcije, je bilo poudarjeno, spodbujajo konkretno zavzetost komu-

nistov in vseh delovnih ljudi pri uresničevanju sprejetih družbenih usmeritev v posamezni delovni sredini.«

– Katere probleme delovnih organizacij na območju ljubljanskega Centra bi lahko označili za skupne?

»V vseh delovnih razgovorih je bilo naglašeno, da je kljub večji razredni osveščenosti, boljši organiziranosti in živahnejši politični aktivnosti zveze komunistov in drugih socialističnih sil – zlasti je to opazno po kongresih – po drugi strani še vedno precej pomanjkljivosti in praznin, tako v sami akciji pri družbeni preobrazbi, pri dejanskem utrjevanju samoupravnih socialističnih odnosov v združenem delu kot tudi pri praktičnem reševanju nekaterih perečih problemov delovnih ljudi.«

Iz zakona o združenem delu – vsebino ali le obveznosti

– Zakon o združenem delu,

kako se njegova vsebina vrašča v delavčevo zavest?

»Delavci v svojem samoupravnem delovnem okolju še vedno niso dovolj vključeni v celovite aktivnosti, niso dovolj ustrezno, polno informirani, zaradi tega v polni meri ne rešujejo problemov samoupravnega okolja in skupno ne ugotavljajo dovolj poglobljeno, na katerih področjih morajo izpeljati korenite spremembe na poti uresničevanja vsebine zakona o združenem delu.

Zaradi zaostajanja, počasnosti procesov v družbeni preobrazbi in še drugih razlogov, je oslABLJENA zdrava gospodarska rast, zmanjšuje se moč družbene reprodukcije, širijo se materialni temelji razvoja naše družbe in naporji za gospodarsko stabilizacijo so težji. Ponekod zaostajajo s celovito preobrazbo družbenoekonomskih odnosov, to bi mogli reči na primer za Plete-

(nadaljevanje na 2. strani)

Priznanje Naši obrambi

Januarja je slovenska obrambno-vzgojna revija Naša obramba praznovala deseto obletnico, kar izhaja. V tem času je postala nepogrešljiv pripomoček pri usposabljanju vseh struktur splošne ljudske obrambe. Sproti z razvojem SLO in družbene samozaščite se je poglobljala v to smer. V zadnjih treh letih pa je naletela na tako širok odmev med bralci, da je podvojila svojo naklado in je letošnja prva številka izšla kar v 125.000 izvodih. Pred nedavnim je prejela tri visoka priznanja: Srebrno plaketo JLA, ki ji jo je podelil General štab JLA, Zlato plaketo Zvezne konference ZRVS Jugoslavije in Plaketo organov za notranje zadeve, ki ji jo je podelil republiški sekretar za notranje zadeve. Hkrati je svet revije Naša obramba podelil priznanja naj-dolgoletnejšim in najzaslužnejšim sodelavcem.

»Osnova so temeljne SIS!«

Niko Isajević, delegat skupnih služb Železniškega gospodarstva Ljubljana v skupščini Samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo v občini Ljubljana Center, sicer pa dolgoletni novinar »Dela« in sedaj že nekaj let odgovorni urednik glasila »Nova prog«.

Ko smo ga povprašali, katere so pglavitne naloge in problemi, s katerimi se srečuje kot delegat in še posebej kot predsednik skupščine SIS za zdravstvo v občini Ljubljana Center, nam je povedal naslednje:

»Samoupravna interesna skupnost za zdravstvo občine Ljubljana Center je v prvih letih imela veliko težav zaradi tega, ker delegatski sistem še ni povsem zaživel in je bila samoupravna interesna skupnost zelo obremenjena z ostanki starega sistema. Delegati v občinski skupščini so se ukvarjali predvsem z vprašanji konstituiranja in z zadevami, ki niso živo zadevale delovnega človeka, občana, ki na tem področju nastopa v vlogi pacienta.

Sprejemali so vnaprej pripravljene dokumente in niso imeli možnosti, da bi odločilno vplivali na tvorbo politike

na področju zdravstva. Zato tudi niso imeli možnosti, da bi odločilno vplivali na reševanje žgočih problemov, ki jih vsak dan občuti pacient na

svoji koži (dolga čakalna doba, neurejeni odnosi na relaciji pacient-zdravstveni delavec ipd.), to pa je povsem v nasprotju z našo politiko, kongresnimi dokumenti, ustavo in zakonom o združenem delu. Delegati prav tako niso imeli možnosti odločilno vplivati na razporejanje sredstev, ki naj bi jih imeli na voljo. Z vsemi sredstvi je namreč gospodarila regionalna zdravstvena skupnost, ki obsega na območju ljubljanske regije osemnajst občin v Ljubljani in bližnji okolici. Poudariti moramo, da znašajo sredstva, s katerimi naj bi gospodarila samoupravna interesna skupnost za zdravstvo občine Ljubljana Center letno okrog 850 milijonov dinarjev, medtem ko regija letno razpolaga z 2,5 milijarde novih dinarjev.

Položaj se je sicer zadnje čase nekoliko spremenil, zlasti po ostri razpravi v vseh treh zborih skupščine občine Ljubljana Center, kjer so med drugim ugotovili, da mora do-

biti samoupravna interesna skupnost na ravni občine vlogo, ki ji gre po ustavi in zakonu o združenem delu. SIS je podlaga, kjer se kreira politika, medtem ko naj bodo institucije višjega ranga predvsem usklajevalne.

Skupščina občine Ljubljana Center je zadolžila predstavnike samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo občine Ljubljana Center in predstavnike regionalne zdravstvene skupnosti, da se dogovorijo in uskladijo tista vprašanja, ki jih razdružujejo

in pri katerih se razhajajo. Gre predvsem za to, da mora strokovna služba regionalne zdravstvene skupnosti služiti predvsem potrebam občinskih zdravstvenih skupnosti in ne zgolj potrebam skupščine regionalne zdravstvene skupnosti.

Utemeljeno lahko pričakujemo, da se bodo razmere na tem področju izboljšale in da se nam bo posrečilo kreniti po poti, ki je zapisana in določena v ustavi, zakonu in kongresnih dokumentih.

Oiga Mežan

Posvet o SLO

Prejšnji teden je bil na pobudo mestnega štaba civilne zaščite v krajevni skupnosti Stara Ljubljana pogovor z organizatorji civilne zaščite v krajevni skupnosti. Pogovora so se udeležili predstavniki DPO občine, mesta in krajevne skupnosti Stara Ljubljana in člani mestnega, občinskega in krajevnega štaba civilne zaščite.

V pogovoru so predstavniki krajevne skupnosti opisali uspehe in težave pri organiziranju civilne zaščite na terenu in poudarili uspehe, ki so jih na tem področju dosegli v sodelovanju s hišnimi sveti.

Ker je tema zelo zanimiva in aktualna smo se odločili, da v naslednji številki objavimo obširnejši pogovor z udeleženci posveta.

M. S.

Vsebina naših odnosov je zavest

(nadaljevanje s 1. strani)

nino, Volan, Kartonažno tovarno, Posrednika, Tehniko, Intertrade, Hermes in za druge, zlasti manjše trgovinske organizacije.

Aktivnost je marsikod še vse preveč prosvetiteljsko obarvana, predavateljska, bi lahko rekli, vse preveč se zaustravlja na prepričevanju o nujnosti ustrezne družbene preobrazbe, v konkretni praksi pa se v teh sredinah pristaja na formalistične rešitve, ki pa, kot vemo, vsebine družbenoekonomskih odnosov ne spreminjajo. Rezultat tega pa je, da zakon o združenem delu v teh sredinah ostaja predvsem obveznost ne pa realna zavest.

— Kje bi iskali globlje vzroke za, kot pravite, formalistične rešitve v preobrazbi družbenoekonomskih odnosov?

»Splošno velja, predvsem v manjših organizacijah združenega dela je tako, da zaostajanje v preobrazbi opravičujejo s pomanjkanjem strokovnega kadra. V teh sredinah je opaziti tudi neredek pojav, da posamezniki kot zunanji sodelavci krojijo samoupravne akte. Slednje pa zaradi nepozna-

vanja specifik delovnih sredin privede tudi do konfliktnih stanj in izbruhov nezadovoljstva v kolektivu. Prav v teh sredinah je opaziti, da je akcija za ureditev odnosov bolj zadeva in akcija strokovne narave, manj pa akcija tudi družbenopolitičnih organizacij, torej akcija formalne preobrazbe.

Ponekod so posamezne listine kar prepisali. Pri tem je treba opozoriti obenem na preobilico samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov in zakonskih predpisov, ki urejajo odnose na posameznih področjih, v celoti gledano pa zastirajo pregled nad celovitostjo teh odnosov in prihaja zato celo do zmede. Pri nedvomno pozitivnih premikih v procesu družbene preobrazbe je treba ugotoviti tudi, da so pri uveljavljanju zakona o združenem delu marsikje pozno začeli iskati konkretne rešitve za urejanje družbenoekonomskih odnosov. Marsikod se kaže, da so poslovodne strukture tiste, ki narekujejo tempo preobrazbe ter da ponekod sedanja stopnja idejne in teoretske usposobljenosti v družbenopolitičnih organizacijah ne omogoča stalnega spremljanja in oblikovanja stališč do predlaganih rešitev.

Tako ponekod — kako drugod?

— Kakšna je ocena stanja po večini v naši občini?

»V večini delovnih sredin zagotovo ne gre za aktivnosti, katerih namen je le formalna ureditev v okviru zakonskih rokov, temveč gre za dinamične aktivnosti, katerih namen je dograjevanje, izboljševanje dosedanjih rešitev. Izhajajoč iz ocen sedanjih pomanjkljivosti na osnovi praktičnih izkušenj v lastni delovni sredini iščejo, dograjujejo konkretne usmeritve in rešitve, gradijo instrumentarij za konkretno, praktično uveljavljanje novih družbenoekonomskih odnosov.«

Precejšnja živahnost v procesih samoupravne organiziranosti združenega dela

— Kolika je raven samoupravne organiziranosti v delovnih organizacijah naše občine?

»Velika pozornost je namenjena utrjevanju in dograjevanju samoupravnih sporazumov o združenju dela delavcev v temeljne organizacije združenega dela in dograjevanju odnosov, ki zorijo na

osnovi združevanja v višje asocijacije združenega dela. Pri tem je bilo v razgovorih zlasti izpostavljeno vprašanje ustrezne samoupravne organiziranosti delavcev v dislociranih obratih. V SOZD Emona, Sap-Viatorju, Tekstilu, Slovenijales, SOZD Nama, Pletenini, Avtocomercu in Metalki so dosežki v preobrazbi na tem področju precejšnji.

Kljub temu je treba reči, da tudi tu zaostajamo v vsebinskih spremembah. Ugotavljamo, da v nekaterih primerih vsebinsko niso uredili družbenoekonomskih odnosov na novih osnovah in ostajajo v bistvu na kupoprodajnih odnosih. Slednje pa je lahko le ovira nadaljnjemu združevanju dela in sredstev ali deluje celo razdruževalno. Naj omenimo s tem v zvezi Slovenijales, Avtotehno, Intertrade, Elektro Ljubljana, Jugotehniko, Volan, SOZD Gipos in še bi lahko naštevali.

Integracije

Integracijska gibanja in iskanje rešitev za združevanje dela in sredstev so v mnogih primerih v rokah poslovodnih struktur, brez kakršnegakoli vpliva delavcev. Močni so še

ostanki podjetniških odnosov, katerih rezultat je nesamoupravno odločanje o vseh bistvenih vprašanjih. Opažamo neskladje med zapisanimi pravicami in dejanskim stanjem.

Informiranje

V nemajhnem številu delovnih organizacij malo store za resnično, celovito, vsestransko informiranje delavcev o delovnih uspehih, doseženem dohodku, delitvi, o težavah v prodaji ali z uvozom reprodukcijskega materiala, o razvojnih načrtih, poslovanju TOZD itd.

Podjetništvo?

To opozarja, da se v nekaterih sredinah še vedno niso otresli preživelih spon podjetniške miselnosti in da se še ne uresničuje delavčeva pravica, da vpliva na tok dogajanj, da odloča v svojem imenu, se še ne uresničuje delavčev resnični vpliv na delitev ustvarjenega dohodka.

Delovne skupnosti skupnih služb

— Bi lahko govorili še o precejšnjem razkoraku med

(nadaljevanje na 6.—7. strani)

OB SPREJEMANJU ANEKSOV

Sindikati v akciji

Ob koncu lanskega leta smo sprejemali dopolnila k samoupravnim sporazumom o temeljnih plana na področju družbenih dejavnosti za leti 1979 in 80, ki so jih pripravile samoupravne interesne skupnosti na temelju sprejetih izhodišč republike in mesta. V skladu z dogovorom družbenopolitičnih organizacij občine je bil tudi pri občinskem svetu zveze sindikatov cCentra imenovan koordinacijski odbor z nalogo, da vzpodbuja in spremlja akcijo podpisovanja.

Pri spremljanju akcije pa je odbor naletel (na podlagi ankete) na več nepodpisanih samoupravnih sporazumov, od katerih so bili nekateri stari celo dve leti in več. Število »nepodpisnikov« se je pri posameznih sporazumih gibalo nad 78 in 280. (Sporazuma o ustanovitvi občinske skupnosti za zaposlovanje pa ni podpisalo kar 430 delovnih organizacij in skupnosti.)

Koordinacijski odbor je organiziral posvete s predsedniki konferenc in koordinacijskih odborov osnovnih organizacij, kjer se je med razpravo pokazala cela vrsta po-

manjkljivosti in slabosti, ki so ovirale javno razpravo in sprejemanje. Na podlagi analize postopkov ob podpisovanju sporazumov smo te dni dobili na mizo poročilo, ki ni le ocena nekega stanja ampak je pravi priročnik v malem, kako naj v bodoče organiziramo in vodimo akcijo ob razpravah o samoupravnih sporazumih.

Čeprav je bila kot celota akcija uspešna, je razvidno iz analize, da predlagatelji niso posvečali dovolj pozornosti javnim razpravam o osnutkih dokumentov, v nekaterih primerih pa razprave sploh ni bilo.

Nadalje se je zapletlo, ko je izvršni svet skupščine mesta Ljubljane sprejel sklep, naj se prispevne stopnje zmanjšajo v povprečju za 0,8 odstotka, čeprav so skupščine samoupravnih skupnosti že sprejele predloge dopolnil in prispevnih stopenj in jih poslale v sprejemanje, in to kljub temu, da je bilo dogovorjeno in v dopolnilih objavljeno, da se bodo presežki iz leta 1978 poračunali po zaključnih računih. Zato je nastala v nekaterih samoupravnih skupnostih nejasnost o prispevnih stopnjah, kar je oviralo opredelitev delavcev.

Premalo odgovoren odnos so pokazale tudi mestne in občinske skupnosti otroškega varstva in to v zvezi s predlogi stopnje prispevka iz osebnih dohodkov za izvajanje skupnega programa zveze skupnosti otroškega varstva SR Slovenije. V osnutku in predlogu dopolnil k temeljnemu planu za leto 1979-80 so občinske skupnosti objavile prispevno stopnjo 2,32 odstotka. Šele 19. decembra je izvršni odbor mestne skupnosti otroškega varstva Ljubljana obvestil izvršilne odbore občinskih skupnosti o znižanju prispevne stopnje na 2,20 odstotka. Torej takrat, ko je bila razprava o dopolnilih in njihovo podpisovanje že pri kraju. Zaradi tega je skupščina občine Ljubljana Center 26. decembra morala izdati odlok o določitvi stopnje 2,20, čeprav so delavci v dveh tretjinah samoupravnih organizacij in skupnosti že sprejeli višjo stopnjo.

Analiza vsebuje tudi ugotovitve in zaključke, na podlagi katerih naj bi v bodoče akcije ob sprejemanju sporazumov potekale bolj gladko.

Tako je poudarjeno, da mora biti javna razprava v središču prizadevanj, saj je le tako možno z učinkovito politično akcijo zagotoviti širši in kvali-

Zanimivo predavanje

Terenski odbor SZDL »Trg revolucije« je 22. januarja 1979 organiziral v dvorani krajevne skupnosti Gradišče zanimivo predavanje z naslovom »Ginekološki rak«. Predavanja se je udeležilo približno 100 žensk. Občanke krajevne skupnosti Gradišče so imele izredno priljubljenost za srečanje z znanstvenikom, akademikom, kirurgom in zdravnikom prof. dr. Francetom Novakom.

Uglednega gosta je prisotnim predstavila tov. Danica Ribičič in v kratkem orisala njegovo obsežno delo organizatorja, vzgojitelja, znanstvenika, nosilca novih uspešnih metod v ginekološki kirurgiji.

Dr. France Novak je prisotne seznanil z dosežki in spoznanji medicinske znanosti na področju boja proti raku pri ženskah. Po predavanju je profesor odgovarjal tudi na številna vprašanja.

Njegovim izvajanjem o tej pereči temi so prisotne sledile z velikim zanimanjem.

A. Z.

Že v januarju je občinska konferenca ZRVS Ljubljana Center organizirala po vseh svojih krajevnih skupnostih predavanja o sodobni vojaški politični situaciji na svetu z vplivom na položaj in varnost SFRJ. Vsebinska predavanja sodi v obvezni spored rednega izpopolnjevanja znanja naših rezervnih starešin. Mnoga izpitna vprašanja starešinam bodo letos prav iz te teme.

tetnejši vpliv združenega dela na vsebino predlaganih sporazumov.

V pripravljane osnutke je treba v večji meri pritegniti družbenopolitične organizacije v občini, še posebej sindikat, saj je le-ta nosilec sporazumevanja v delovnih organizacijah. Vsak sporazum naj bi šel v bodoče, še kot osnutek, skozi razpravo v občinskih organih DPO, predno gre kot predlog v razpravo v združenem delu.

Ugotovljeno je bilo tudi, naj

se sporazumi ne predlagajo združenemu delu med letom (še posebno tisti, katerih sprejem ima tudi finančne posledice). Sporazumi naj se predlagajo v obliki paketov ob koncu leta in to kot predlogi najkasneje dva meseca pred zaključkom koledarskega leta. Prav tako naj sporazumi posameznih predlagateljev ne prihajajo ločeno in v različnih časovnih obdobjih za isto področje, ampak istočasno za vse delovne organizacije.

M. S.

Vsebinska naših odnosov je zavest

(nadaljevanje z 2. strani)

načeli svobodne menjave dela in rešitvami v praksi na primeru delovnih skupnosti skupnih služb?

»Tu svobodna menjava še ni zaživela. Problem je dokaj občuten zlasti v občini Center s sedežem precejšnjega števila delovnih oziroma sestavljenih organizacij združenega dela.

Delavci v delovnih skupnostih skupnih služb pretežno dobivajo dohodek enostavno v odstotku na doseženi dohodek temeljnih organizacij. Delavci v TOZD imajo premajhen vpliv na obseg nalog, ki jih za potrebe TOZD opravljajo v delovnih skupnostih skupnih služb, še manjši pa je vpliv na kadrovsko strukturo znotraj teh skupnosti. Dalje — ne ugotavljajo kvalitete in obsega opravljenih nalog.

V nekaterih delovnih skupnostih skupnih služb delavci pridobivajo osebni dohodek ne iz naslova dejanskega prispevka k ustvarjenemu dohodku, marveč iz naslova elementov, ki nimajo ničesar skupnega z načeli delitve po delu. Vse to povzroča nezadovoljstvo med delavci. Taki nerazčiščeni odnosi lahko peljejo celo do neracionalnih reši-

tev — na primer do ukinjanja delovnih skupnosti skupnih služb na ravni delovne organizacije in do prenašanja njihovih nalog in opravil na TOZD. Za to imamo primer v Kompasu.

Razgovori so odprli dvojno gledanje na te delovne skupnosti. Eno poudarja, da je v praksi še vedno prisoten direktijski položaj teh skupnosti skupnih služb in drugo, da so te skupnosti odveč, da so neustvarjalne in nepotreben strošek v produkcijskem procesu, kar je seveda nesprejemljivo.

Trgovina v ljubljanskem centru

— Trgovina v Centru, po videzu bogata, česa še nima in kakšne ocene povzimate iz razgovorov v »Akciji 100«?

»V trgovini se marsikod še ne zavedajo, da je edina perspektiva njihovega nadaljnega razvoja tesnejše povezovanje s proizvodnimi organizacijami združenega dela na novih osnovah, na načelu ustvarjanja in udeležbe v skupnem prihodku. Marsikje se obnašajo tako, kot da je ustvarjeni dohodek samo njihov. Tudi proizvodnja se s tem v zvezi ne obnaša vedno

ustrezno — si poizkuša na primer podrediti trgovino.

V trgovinskih organizacijah so se zelo pozno lotili urejanja medsebojnih odnosov, marsikod so zgolj lovili zakonske roke. Neustrezno organiziranost trgovine konec koncev potrjujejo rezultati poslovanja — opazna je stagnacija ali celo nazadovanje.

Razgovori so pokazali, da tudi ni trajnejšega povezovanja znotraj same trgovine, ki često deluje v majhnih razdrobljenih organizacijah. Taka trgovina ni sposobna v odnosu s proizvodnjo ter po drugi strani s potrošniki odigrati svoje vloge.

Še posebej so ti problemi pereči za zunanje trgovinske in zastopniške organizacije, kjer vlada velika razdrobljenost. V občini Center je blizu 200 organizacij združenega dela s tega področja. Tu je močno opazna privatno lastniška miselnost. Ugotavljamo določene odpore proti povezovanju zunanje trgovinskih predstavništev različnih organizacij združenega dela za povezovanje in enotno nastopanje v tujini.

V odnosih med proizvodnjo in trgovino je opazna odsotnost skupnega planiranja. V delitvi se še ne uveljavlja

skupni prihodek, redki so primeri skupnih naložb. Konkretno ni opredeljen skupni riziko in ne uresničen vpliv potrošnikov preko trgovinskih organizacij na proizvodne odločitve. Res pa je, da v nekaterih sredinah pripravljajo ali pa že imajo izdelane projekte o skupnih naložbah, sovlaganjih. To velja za Emono, Polikem trgovino, Jugotekstil.

Družbene dejavnosti in svobodna menjava dela

— Splošna ocena dosežkov v procesih svobodne menjave dela med delavci v združenem delu in delavci v družbenih dejavnostih ni ugodna. Velja tako tudi za območje občine Center?

»Korenitejša preobrazba odnosov v svobodni menjavi dela v interesnih skupnostih ni povsem stekla. Vrsto kritičnih pripomb so nanizali razgovori. Med drugim — naraščanje administracije v SIS. Še vedno je prisotna proračunska miselnost v financiranju družbenih dejavnosti. Gradiva za razpravo v združenem delu so preobširna, prestrokovna, pripravljena predvsem za izvajalce ne tudi za uporabnike. Roki za razpravo

so prekratki. Sporazumi ne bi smeli prihajati v združeno delo stihijsko. Premalo je v naši zavesti prisotno dejstvo o družbenem značaju dohodka. Razprava o svobodni menjavi dela se često osredotoči na sprejetje sporazumov in aneksov in na to, kako zagotoviti finančna sredstva za financiranje programov.

Delavci ugotavljajo slabosti pri uveljavljanju načela delitve po delu na osnovi praktičnih izkušenj

— Med rezultati »Akcije 100« je tudi ocena uresničevanja načela delitve po delu.

»V vseh delovnih sredinah so že sprejeli samoupravne sporazume, s katerimi delavci urejajo področje delitve dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke. Res pa je, da so pri tem še marsikje prisotni stari odnosi, preživele težnje.

Ugotavljanje rezultatov dela je še vse preveč vezano na skupinski uspeh, pri čemer se ne upoštevajo neenaki objektivni pogoji pri pridobivanju dohodka. V vseh sredinah še iščejo najbolj ustrezen instrumentarij vrednotenja ter ugo-

POMEMBNO OBDOBJE DELOVANJA ORGANIZACIJ SZDL PRI UTRJEVANJU POLITIČNEGA SISTEMA SOCIALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA

Delo v sekcijah

Na skupni seji predsedstva občinske konference SZDL in komiteja občinske konference ZK v naši občini, 31. januarja 1979, so bile obravnavane aktivnosti in rezultati v pripravah in izvedbi volilnih konferenc SZDL. Z ozirom na to, da so bile v tem času opravljene prve seje konferenc krajevnih organizacij SZDL v Gradišću, Stari Ljubljani, Prulah, Starem Vodmatu in Poljanah, je bilo že mogoče ugotoviti konkretne rezultate v organizacijski, kadrovski in vsebinski preobrazbi delovanja krajevnih organizacij SZDL, s tem pa vseh subjektivnih sil, ki v Socialistični zvezi predstavljajo svojo vlogo, utrjujejo frontni način delovanja in ustvarjajo neposredne stike z delovnimi ljudmi in občani pri razreševanju njihovih in skupnih vprašanj.

V daljši razpravi, ki je osvetlila napore organizacij SZDL v krajevnih skupnostih in občini pri njihovi ustavni pre-

brazbi, je bil zlasti izpostavljen pomen dela sekcij, v katerih se lahko vse subjektivne sile ob aktivnem sodelovanju

njihovega članstva osredotočijo na konkretne probleme, ki še čakajo na razrešitev. Ti pa so tako na področju gospodarskega, socialnega in družbenega življenja.

V tem trenutku je seja posvetila pozornost obravnavi zaključnih računov, ki naj osvetlijo predvsem kakovost dohodkovnih odnosov, rezultate pri samoupravnem združevanju sredstev, pri praktičnem uresničevanju načel o svobodni menjavi dela in drugo.

Po uvodni oceni delovanja Socialistične zveze v občini sta bila na seji evidentirana kot kandidata na bodočih volitvah občinske konference SZDL Ljubljana Center sedanjí predsednik Vojko Novak za predsednika in sedanjí sekretar Andrej Mlinar za sekretarja. J. Š.

PROGRAM DELA OBČINSKIH SINDIKATOV

Natančen plan

V teh dneh je občinski svet zveze sindikatov sprejel svoj letni program dela za leto 1979.

Istočasno so sprejeli tudi program dela za prvo tromesečje letošnjega leta, to je za februar, marec in april.

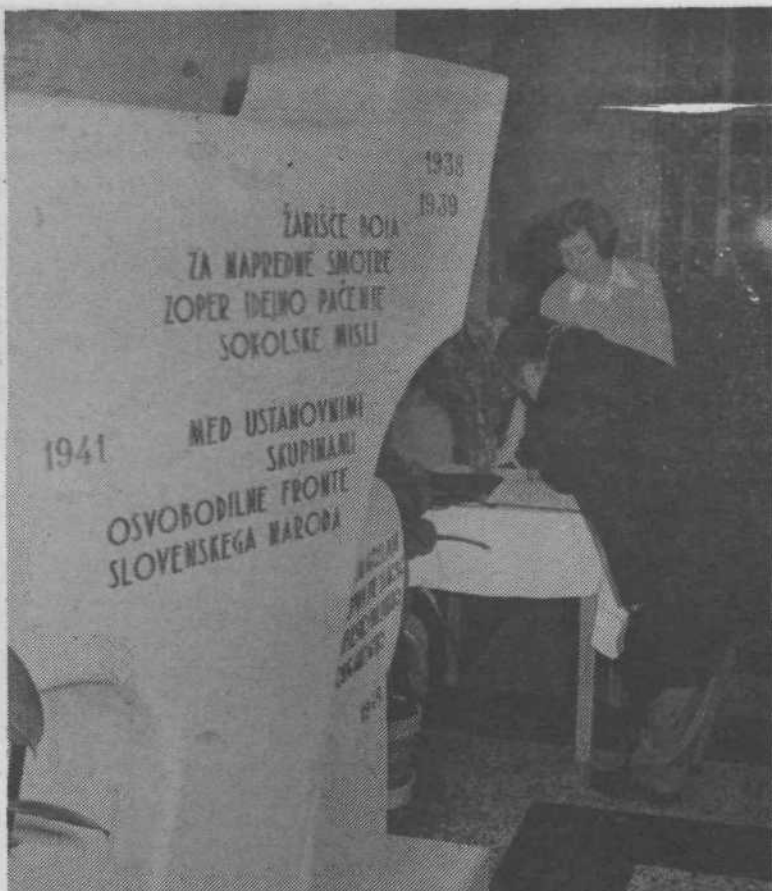
Tromesečni programi dela so pri občinskem svetu zveze sindikatov Slovenije Ljubljana Center letošnja novost. S pomočjo natančnih delovnih programov, v katerih so podrobno določene naloge, roki, dnevni redi in datumi sej, posvetov in akcij, nameravajo izboljšati način dela in sistem spremljanja posameznih akcij. Prepričani so, da bo tak, tromesečni »urnik«, pozitivno vplival tudi na udeležbo na sejah in na zavzetost delegatov.

Kot je razvidno iz delovnega programa, bodo v prvi polovici februarja v ospredju posveti s predsedniki konferenc

in koordinacijskih odborov osnovnih organizacij Zveze sindikatov, na katerih bodo obravnavali dogovor o vsebini razprave o zaključnih računih za leto 1978, s poudarkom na stabilizacijskih prizadevanjih. Razpravljali bodo tudi o smernicah in politiki izvajanja družbenega plana razvoja občine in mesta v letu 1979 in o stališčih republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije o pridobivanju in razporejanju dohodka ter uveljavljanju načel delitve po delu in rezultatih dela ter nalogah sindikatov na tem področju v letošnjem letu.

V marcu bodo poleg teko-

čih nalog obravnavali oceno poteka in uspešnosti akcije v zvezi s sprejemanjem zaključnih računov, v aprilu pa bodo na podlagi analize, ki se izdeluje sedaj, sprejeli oceno uresničevanja zakona o združenem delu. M. Š.

Odkritje spominskega obeležja v TVD Partizan-Tabor

V imenu krajevne skupnosti Tabor je 26. januarja v prisotnosti mnogih odkril spominsko obeležje; v spomin na pomembne dogodke v sokolskem društvu na Taboru konec tridesetih let, v spomin na vključitev sokolske organizacije v OF slovenskega naroda in v spomin na vključitev sokola v telesno vzgojno organizacijo Slovenije, Albert Topolšek ter ga predal v varstvo upravnemu odboru »Partizan Tabor« z željo, da ob njem ohranja, neguje in razvija vse kar je bilo svetlega, dobrega in naprednega za vedno nove in nove generacije.

V prostorih TVD Partizan Tabor je bila razstava, ki nam je prikazovala borbeno pot sokolske organizacije zadnjih več kot štirideset let. Med dokumenti je tudi reprodukcija poročila, ki ga je Edvard Kardelj napisal tovarišu Titu 14. decembra leta dvainštiridesetega: »Najmočnejše so naše zveze z sokoli. Ti niso le samo popolnoma z nami, ampak je velik del njih že v partiji. Skoraj ves novejši kader, se je pravzaprav rekrutiral iz njihovih vrst. Oni sploh nočejo nastopiti kot politična organizacija, ampak samo kot »nacionalisti«, ki prepuščajo vodstvo vsega političnega boja slovenskega ljudstva KP. To enotnost z njimi bomo tudi dalje krepili, ker nam je resnično dala močno podporo za ohranitev OF, toliko bolj, ker so vedno brez pridržka podpisali naše predloge, kadar smo jih postavljali pred vse skupine OF.«

tlavljanja kvalitete izpolnjenih delovnih nalog. Kvalifikacija je še vedno preveč prevladujoče merilo.

Daleč najbolj uporabljena rešitev za pridobivanje dela osebnega dohodka (ki naj bi ustrezal rezultatom gospodarnosti s sredstvi kot minulim delom) je vgraditev v sporazume določenega odstotka le glede na delovno dobo. Priprava osnov in meril za delitev po delu je ponekod potekala stihijno, v posameznih skupinah, ne pa strokovno ob hkratni udeležbi vseh samoupravnih in družbenopolitičnih subjektov.

Sporazume o delitvi dohodka in osebnih dohodkov so v OZD sprejemali naglo, premalo poglobljeno. Informiranost delavcev je bila šibka in zato šibko tudi vključevanje delavcev v razpravo. Zaradi tega je ponekod prišlo do velikih nesorazmerij v delitvi osebnih dohodkov, tudi do zelo zaostrenih stanj, kot imamo za to primere v Komunalnem podjetju Ljubljana, Elektromedicini, Kartonažni tovarni, Tehniki in Tribuni.

Največji dosežki na tem področju se kažejo v prizadevanjih za čim bolj usklajenim gibanjem rasti osebnih dohodkov z rastjo dohodka in produktivnostjo dela. Pozitivno je, da v delovnih organizacijah ugotavljajo slabosti na osnovi praktičnih izkušenj ter

da imajo mnogokje že pripravljeno dograjevanje in izboljševanje obstoječih sistemov delitve osebnih dohodkov.«

Vsebina planskih listin

— **Tekoče petletno obdobje se bo s prihodnjim letom izteklo. Kakšni so podatki o sprejetih planskih listinah in o pripravi planov za bodoče srednjeročno obdobje?**

»Delavci še niso v vseh sredinah sprejeli planskih listin za to srednjeročno obdobje. V nekaterih delovnih organizacijah so šele po ugotovitvah na naših razgovorih pristopili k pripravi na novo plansko obdobje. Še bolj neugodno oceno ponuja pregled procesa sporazumevanja o temeljih planov, čeprav bi sporazume o temeljih planov morali skleniti delavci v vsaki TOZD združeni v delovno organizacijo ali sestavljeno organizacijo pa tudi z delavci drugih TOZD, s katerimi so dohodkovno povezani.

Za osnovno slabost pa je šteti dejstvo, da pri oblikovanju planskih listin niso bili vključeni vsi delavci. Delavci takih ne sprejemajo »za svoje«, kar seveda vpliva na njihovo izpolnjevanje. V dosedanjih praksah je bila premalo poudarjena konkretna odgovornost strokovnih in poslovdnih delavcev, ki so pripravljali plane in jih predložili de-

lavcem v sprejem. To strokovno in politično odgovornost bi morali ugotavljati v vsakem primeru neizpolnjevanja samoupravno sprejetih planskih obveznosti.«

Vzvod naše preobrazbe — idejnopolitična in akcijska enotnost ter organizacijska trdnost zveze komunistov

— **In nazadnje, kako se je v razgovorih »Akcije 100« potrdila stopnja organiziranosti in akcijske usposobljenosti subjektivnega faktorja v delovnih organizacijah naše občine?**

»Ugotavljamo, da smo komunisti na osnovi sprotnega spremljanja in ocenjevanja družbenoekonomskih in političnih razmer med samoupravno organiziranimi delovnimi ljudmi dosegli dokaj široko družbeno aktivnost v utrjevanju in uresničevanju ustavnega položaja delavca v združenem delu. Ob tem pa lahko ugotovimo, da se pri delovanju vse preveč sil izgublja v razreševanju formalnih vprašanj organiziranosti namesto da bi te osredotočili na razreševanje vsebine delovanja ZK in iz tega izhajajočih konkretnih oblik organiziranosti.

V večini delovnih organizacij ugotavljamo, da se uveljavlja nova vsebina dela, ki prispeva k preseganju nekaterih oblik forumskega dela. To zahteva nenehno krepitev idejnopolitične in akcijske enotnosti ter organizacijske trdnosti ZK, kar je temeljni pogoj, da lahko usmerja in pospešuje celotno politično življenje, da je prisotna povsod tam, kjer se odloča o vprašanjih življenja in dela delavcev in delovnih ljudi.

V razgovorih smo dalje ugotavljali, da so osnovne organizacije ZK še vedno preveč zaprte vase, ločeno od samoupravne in politične dejavnosti delovnih ljudi. Zato smo poudarjali, da se morajo komunisti konkretno in odločno usmeriti v uveljavljanje potreb dela in življenja ljudi in okolja, v katerem delujejo. S svojim delovanjem se morajo vsakodnevno zavzemati za resnično vsebinsko uveljavljanje novih družbenoekonomskih odnosov na vseh področjih. Povsod, kjer smo skupno ugotavljali zaostajanje za dogovorjenimi stališči in usmeritvami, se morajo komunisti aktivno vključevati v delegatsko delo, delo samoupravnih organov, zborov delavcev.

V nekaterih primerih smo ugotavljali premajhno notranje poenotenje komunistov v osnovnih organizacijah ter usposobljenost za celovito ra-

zumevanje družbenih procesov. Zaradi tega je delo osnovnih organizacij ZK marsikje odtrgano od konkretne problematike v OZD in ne dovolj odprto vprašanjem, ki so na dnevnih redih delegacij samoupravnih organov.

Pri razreševanju konkretnih problemov smo ugotovili premajhno povezanost, usklajenost, premajhno aktivnost komunistov v osnovnih organizacijah sindikata in zveze socialistične mladine. Prav tako smo ugotavljali prešibko aktivnost in usposobljenost za uresničevanje začrtanih usmeritev družbenega razvoja osnovnih organizacij sindikata. Iz razgovorov smo povzeli, da se osnovne organizacije sindikata premalo razvijajo kot temelji enotne sindikalne akcije. Vse premalo so prisotne ob vprašanjih, o katerih se odloča v TOZD. Še vedno so prisotne slabosti kot so formalizem v delu, neizpolnjevanje sprejetih zadolžitve, ki jih sindikatu v okviru TOZD nalaga zakon o združenem delu. Opazno je tudi pomanjkanje aktivnosti v krajevni skupnosti.

S temi ugotovitvami smo našo analizo povečini osvetlili. Za »Akcijo 100« pa je treba na koncu reči še, da je to uspešen začetek naše skupne aktivnosti, ne konec.«

Razgovor pripravila: Anka Štrukelj